

MARENLANDMAGAZINE NO. 1

Eerste jaargang | juli 2012

In dit nummer:

Invloed op beleid Marenland

Aandacht voor professionele groei

Wat als je met een krimpende bevolking wordt geconfronteerd?

Passend onderwijs

Rekenspelletjes op vakantie

STICHTING OPENBAAR ONDERWIJS
MARENLAND

VOORWOORD

Het doet me goed het voorwoord te mogen schrijven voor de eerste uitgave van het Marenland Magazine, een informatiebulletin dat zich vooral richt op de ouders en de toekomstige ouders van de kinderen van de Marenlandscholen.

Marenland heeft als credo 'Dé basis voor ontwikkeling'. Dit betekent dat we onze leerlingen een goede basis voor ontwikkeling willen bieden. Om dit te realiseren moeten we onze organisatie op orde hebben, onze medewerkers blijven professionaliseren en goed samenwerken met ouders. Dit samenwerken met ouders begint met een goed contact tussen leerkracht en ouders en een regelmatige terugkoppeling naar ouders over hoe het gaat met hun kind op school. Maar ouders betrekken we ook door hen te informeren over de ontwikkelingen van de school en het onderwijs aan de kinderen.

Er gebeurt veel in het onderwijs. Landelijke thema's zijn 'passend onderwijs', toezicht vanuit het rijk en de toename van eisen die aan het onderwijs worden gesteld. De kwaliteit van de scholen van Marenland is er de afgelopen jaren flink op vooruit gegaan, maar we moeten scherp blijven om dat ook zo te houden.

Ook zijn er regionale ontwikkelingen die direct of indirect het onderwijs op onze scholen beïnvloeden. Denk aan de krimp van het leerlingenaantal die de toekomst van de kleine scholen bedreigt. Als schoolbestuur moeten wij hier ons beleid op afstemmen.

Marenland heeft niet altijd goed gecommuniceerd naar de ouders over deze regionale en landelijke ontwikkelingen en de gevolgen daarvan voor de scholen van Marenland. Wij vinden dat we dat als organisatie beter moeten doen. Met het Marenland Magazine willen we een eerste stap maken om u goed te informeren. Dit is het eerste nummer van een magazine dat voortaan twee maal per jaar gaat verschijnen.

Ik wens u allen veel leesplezier en ik hoop uw reacties op dit nieuwe magazine te horen.

Dick Henderikse

algemeen directeur

INHOUD NO. 1

Rubrieken

- 3 GMR
- 4 Marenlandnieuws
- 6 Dé basis voor ontwikkeling
- 7 Omgaan met krimp
- 12 Onderwijsland
- 15 Ouder & Kind
- 16 Marenlandinfo

OOK U HEEFT INVLOED OP HET BELEID VAN MARENLAND!

Via de **Gemeenschappelijke Medezeggenschap Raad (GMR)** hebben zowel ouders als medewerkers van Marenland rechtstreeks invloed op het beleid van het schoolbestuur. Dichterbij het vuur kun je niet zitten! Maar wat houdt dat precies in, de GMR? We leggen het in het kort uit.

WET OP MEDEZEGGENSCHAP

De wet op de medezeggenschap op scholen (WMS) geeft ouders en leerkrachten het recht in te stemmen en te adviseren over het te voeren beleid op school. Elke school van Marenland heeft daarom een medezeggenschapsraad (MR). De medezeggenschapsraad (MR) is het inspraakplatform op schoolniveau.

DE GMR

Voor alle scholen gezamenlijk is er een gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR). De GMR heeft instemmings- en adviesbevoegdheid op een groot aantal beleidsonderdelen op bovenschools niveau. Denk bijvoorbeeld aan onderdelen als het bestuursformatieplan, het sociaal plan en voorgestelde fusies. De GMR bestaat uit 18 leden: 9 personeelsleden en 9 ouders. Drie van de leden vormen het dagelijks bestuur: de voorzitter, de secretaris en de penningmeester. De leden vormen een goede vertegenwoordiging van de scholen van Marenland. GMR-leden hoeven overigens niet lid te zijn van de MR van een van de scholen. Het is met name belangrijk dat leden van de GMR schooloverstijgend kunnen denken.

STRUCTUUR VAN OVERLEG

De GMR komt zo'n acht keer per jaar bij elkaar voor overleg. Deze bijeenkomsten zijn openbaar. Het bestuur van de GMR heeft vooraf aan de GMR vergadering een vooroverleg met de algemeen directeur van Marenland over de inhoud van de agenda en lopende zaken. Twee keer per jaar is er een formeel overleg met het algemeen bestuur van Marenland. Verslagen van het GMR-overleg worden doorgestuurd naar de scholen, de MR-en en het algemeen bestuur.

Na de zomervakantie komen er **VIJF VACATURES** vrij in de oudergeleding van de GMR.

WAT ZOEKEN WE:

- ouders die schoolgaande kinderen hebben in de midden- en/of onderbouw
- ouders die schooloverstijgend kunnen denken
- ouders die op basis van vertrouwen kunnen samenwerken met verschillende partijen
- waar mogelijk: ouders die de ambitie hebben om in het bestuur van de GMR plaats te nemen

Denkt u dat de GMR iets voor u is?

Wilt u aanvullende informatie?

Neem dan contact op met de voorzitter van de GMR, mevrouw Petra van der Molen, via gmr.marenland@gmail.com

GMR

PROFESSIONALISERINGSFLAG

Het afgelopen schooljaar is er sterk ingezet op de professionalisering van de medezeggenschap op bovenschools niveau. Het reglement van de GMR is opnieuw doorgenomen en aangepast waar nodig. Hiermee is er beter zicht gekomen op de taken en verantwoordelijkheden van de GMR. Daarnaast is er een flinke inhaalslag gemaakt op het gebied van wederzijdse informatieverstrekking tussen algemene directie en de GMR. De inspanningen van het afgelopen jaar hebben een positieve invloed gehad op het functioneren van de GMR. Dit is een goede ontwikkeling die de GMR volgend schooljaar gaat doorzetten.

OBS DIEFTIL KRIJGT GOEDE BEOORDELING

Obs Dieftil in Oosterwijtwerd is geen zwakke school meer! De Onderwijsinspectie heeft de basisschool in mei dit jaar het basisarrangement * toegewezen. Dit betekent dat de kwaliteit van het onderwijs op de Dieftil geen tekortkomingen kent. Hiermee is een einde gekomen aan het verscherpt toezicht op de school door de Onderwijsinspectie.

Het handelen van de leerkrachten hebben we aangepakt door opnieuw richting te bepalen voor het onderwijs op onze school. Wat voor leerkracht willen we zijn, wat hebben we daarvoor nodig, welke talenten hebben we als team in huis en hoe kunnen we die talenten inzetten? We hebben onszelf niet alleen individueel maar ook als team kritisch beoordeeld. Door bij elkaar in de klas te kijken,

door video-interactie en door regelmatig met elkaar over onze werkwijze te praten.

Op het gebied van rekenen, taal en lezen hebben we afspraken gemaakt over onze werkwijze in de klas. Ook hebben we de leeropbrengsten geanalyseerd. Aan de hand van de resultaten konden we bepalen waar een leerling of misschien wel een hele groep leerlingen specifieke kennis of vaardigheden mist. Door vervolgens een verband te leggen met het handelen van de leerkracht en/of de onderwijsinhoud werd het mogelijk om gericht te sturen op kwaliteit."

Stichting Marenland is er trots op dat haar scholen er hard aan werken om daar waar nodig de onderwijskwaliteit op orde te brengen en te houden. Het levert zichtbaar resultaat op. De Dieftil is hier een mooi voorbeeld van!

De Onderwijsinspectie was eerder niet tevreden over de Dieftil. Het onderwijs in de verschillende groepen was niet goed op elkaar afgestemd. Het handelen van de leerkrachten was onder de maat en het sociaal-emotionele klimaat op school was verstoord. In mei 2011, na het vorige inspectiebezoek, is Mijna de Bruin aangesteld als interim-directeur van de Dieftil. Samen met een bijna nieuw schoolteam heeft zij er hard aan gewerkt om de kwaliteit van de school weer op een aanvaardbaar niveau te brengen.

Mijna de Bruin: "Om dit verbetertraject tot een succes te maken hebben we ons allereerst gericht op het sociaal-emotionele klimaat op de school. Er waren de afgelopen twee jaar te veel wisselingen in het team geweest. We moesten het vertrouwen terugwinnen van de kinderen en ouders. De druk lag hoog. Ouders hadden begrip voor het nieuwe team maar verwachtten ook resultaat. We hebben de ouders betrokken bij de verbeterplannen door ze regelmatig via de nieuwsbrief op de hoogte te houden van de inhoudelijke ontwikkelingen op onderwijsgebied. Halverwege het schooljaar hebben wij een ouderavond georganiseerd om samen met ouders het sociale klimaat te evalueren. Het deed ons als team goed om op die ouderavond van ouders te horen dat de sfeer op school er al flink op vooruit was gegaan.

* Op basis van een risicoanalyse stelt de Inspectie van Onderwijs voor elke school een zogenaamd toezichtarrangement vast. Wanneer er geen risico's voor de kwaliteit van het onderwijs worden gevonden, dan krijgt de school een basisarrangement toegekend. Bij onvoldoende leeropbrengsten en onvoldoende kwaliteit op cruciale onderdelen van het onderwijsleerproces wordt een school als zwak of zeer zwak beoordeeld. In dit geval komt de school onder verscherpt toezicht te staan.

MARENLANDNIEUWS

DALTONLICENTIE RIPPERDABORG VERLENGD

De visitatie van de Nederlandse Dalton Vereniging op obs de Ripperdaborg is met goed gevolg afgerond. Hiermee is de Daltonlicentie van de school voor een periode van 5 jaar verlengd! Wij zijn blij met het vertrouwen dat de Daltonvereniging heeft in de manier waarop het team van de Ripperdaborg het Daltonconcept vormgeeft en in de manier waarop het dit concept in de toekomst denkt door te ontwikkelen. Ouders en leerlingen hebben hierbij een belangrijke ambassadeursrol vervuld.

ONDERZOEK NAAR DE ACHTERGRONDEN VAN TAAL

Op obs de Woldrakers (Woldendorp) valt op dat veel leerlingen in groep 1 moeilijkheden hebben met taal. Daarom is vorig schooljaar een onderzoek gestart naar de achtergronden van taalontwikkeling in Woldendorp. Ook obs Meedhuizen (Meedhuizen) en obs de Munte (Termunterzijl) zijn betrokken bij het onderzoek. Het onderzoek wordt uitgevoerd door Cedin educatieve dienstverlening in samenwerking met de Rijksuniversiteit Groningen.

Het onderzoek richt zich op de factoren die van invloed zouden kunnen zijn op de taalontwikkeling van de kinderen. Er wordt bijvoorbeeld gekeken naar de leerlingen zelf, naar het handelen van de leerkracht en naar de gezinsituatie en opvoeding. In de klas worden de leerlingen gevolgd en wordt er gekeken naar de manier waarop de leerkracht de leerstof aanbiedt. Bij leerlingen thuis worden video-opnames gemaakt van alledaagse gesprekken, zoals bij de lunch. De videobeelden worden na afloop geanalyseerd: hoe spreken de gezinsleden met elkaar, hoe bouwen zij hun zinnen op, hoeveel verschillende woorden gebruiken ze.

De resultaten van het onderzoek worden gebruikt om het taalbeleid op de betrokken scholen te verbeteren. Sjanet Duut, directeur van de Woldrakers: "Wij zetten nu al meer dan vroeger in op vaardigheden zoals het vergroten van de woordenschat. Dit doen we onder andere door de kinderen een 'verteltas' mee naar huis te geven. Deze tas is gevuld met verschillende materialen rondom één bepaald onderwerp. Een verteltas over kikkers kan bijvoorbeeld bestaan uit het leesboek 'Kikker is verliefd' van Max Veldhuis, een informatief boek over kikkers, een kikkerspel en een handpop van Kermit de kikker. De verteltas stimuleert kinderen en ouders om thuis actiever met taal bezig te zijn.

Op de Woldrakers is twee dagen per week de logopedist aanwezig. Zij betekent veel voor de school op het gebied van taalonderwijs. De logopedist stimuleert kinderen met taalverwerving door extra oefeningen met hen te doen. De oefeningen stemt zij af op het woord- en taalaanbod in de klas."

JUF JOKE LEERKRACHT VAN HET JAAR?

Joke Beukema, leerkracht van de obs Venhuisschool in Zuidwolde, is genomineerd voor de titel 'leerkracht van het jaar 2012'. Joke is een bevlogen leerkracht die de Venhuisschool op de kaart zet met 'Vroeg Vreemde Talen Onderwijs'. Op 29 september 2012 wordt de uiteindelijke winnaar bekendgemaakt. De leerkracht van het jaar mag zich een jaar lang ambassadeur van het onderwijs noemen en ontvangt een geldprijs om in te zetten voor de ontwikkeling van het onderwijs op de school. Zie ook www.dagvandeleraar.nl

DELFIJL OLYMPICS

In het kader van de Olympische spelen in Londen werden op woensdagochtend 27 juni en 4 juli de Delfzijl Olympics georganiseerd. Het evenement was bedoeld voor leerlingen uit groep 7 en 8. De kinderen konden zich niet alleen inschrijven voor atletiek of verschillende teamsporten, maar ook voor theater en dans. Alle basisscholen uit de gemeente Delfzijl namen deel.

AANDACHT VOOR PROFESSIONELE GROEI

Marenland wil een goede basis bieden voor de ontwikkeling van kinderen. Om dit te realiseren moeten we ook oog hebben voor de professionele groei onze medewerkers. In dit eerste nummer van het Marenland Magazine vertellen we wat we doen om onze medewerkers te stimuleren in hun ontwikkeling.

MARENLAND ACADEMIE

Het onderwijs is een sector waarbinnen veel verandert. Denk aan de elkaar snel opvolgende ontwikkelingen op het gebied van leermethoden, digitale schoolborden, leerlingvolgsystemen, persoonlijke handelingsplannen en ga zo maar door. Dat vraagt veel van medewerkers. Om aan te sluiten op deze ontwikkelingen heeft Stichting Marenland de Marenland Academie in het leven geroepen. Via de Marenland Academie kunnen onze medewerkers nascholing volgen.

De Marenland Academie biedt circa 10 verschillende scholingsprogramma's per jaar. Voor volgend schooljaar staan onder andere cursussen op het gebied van woordenschatontwikkeling, bijzonder gedrag van kinderen en EHBO op het programma. De cursussen worden zoveel mogelijk na schooltijd en in de avonduren verzorgd. Inmiddels maken 150 tot 200 medewerkers er gebruik van. Dat is niet mis voor een organisatie met 300 medewerkers. Naast de verdieping en kennis die de medewerkers zich via de programma's vergaren, komen ze ook andere collega's tegen. Het uitwisselen van kennis en ervaringen wordt als verrijkend en motiverend ervaren.

OVERIGE SCHOLING

De Marenland Academie is niet het enige waarmee we medewerkers een goede basis voor hun ontwikkeling mee willen geven. We doen ook aan interne scholing op de scholen zelf. Een aantal van onze scholen doet mee aan 'Streef': een project dat tot doel heeft de kwaliteit van de school te verbeteren. Een ander voorbeeld is School aan Zet: een driejarig programma waarin de school werkt aan een verbetering van de interne organisatie om de talenten van leerlingen beter naar boven te halen. Leerkrachten kunnen ook individuele cursussen of coaching aanvragen, bijvoorbeeld als ze verdieping of ondersteuning zoeken op een bepaald vakgebied.

KWALITEITSBEWAKING

Omdat de inspectie van ons verantwoording vraagt met betrekking tot de bekwaamheid van onze leerkrachten, houden onze leerkrachten een bekwaamheidsdossier bij. In dit dossier geven ze onder andere aan welke scholing ze hebben gevolgd. Daarnaast worden er verslagen van functionerings- en loopbaangesprekken en aantekeningen van bijzonderheden in bewaard. Ook met dit dossier werken leerkrachten bewust aan hun ontwikkeling en ambities.

DÉ BASIS VOOR ONTWIKKELING

“Het uitwisselen van kennis en ervaringen wordt als verrijkend en motiverend ervaren.”

WAT ALS JE MET EEN KRIMPENDE BEVOLKING WORDT GECONFRONTEERD?

Door de teruglopende leerlingenaantallen staat het voortbestaan van een groot aantal basisscholen in Noordoost-Groningen onder druk. Dat er iets moet gebeuren is duidelijk. Hoe zorgen we dat het onderwijs op de scholen van Marenland kwalitatief goed, betaalbaar en bereikbaar blijft? De oprichting van kindvoorzieningen zou een oplossing kunnen zijn. Niet iedereen is onverdeeld enthousiast over een dergelijke kindvoorziening voor opvang en onderwijs voor kinderen tot en met 12 jaar. De belangen op het platteland zijn anders dan in de stad. En de situatie van de ene school is niet te vergelijken met de situatie van de andere school. Drie schooldirecteuren en een locatieleider vertellen hun verhaal. Drie ouders en een dorpsbewoner geven hun visie op de toekomst van de school.

DORPSVERENIGINGEN STUREN AAN OP SAMENWERKINGSSCHOOL

Daar zie ik ods Ripperdaborg liggen, een grote school omgeven door een groen park midden in het dorp Farmsum. Op steenworp afstand ligt een school van eenzelfde formaat: cbs Rengersborg. Farmsum heeft een tijd gekend met veel schoolgaande kinderen. In mijn eerste telefonische contact met Arjan van der Kooi - directeur van de Ripperdaborg - is al duidelijk geworden dat dat nu anders ligt. Het aantal leerlingen in het dorp is door krimp van de bevolking sterk afgenomen. Vandaag praat ik met hem verder over hoe het verder moet met deze school. Ik kom binnen in een leeg ogend gebouw.

“Er zijn nog maar drie van de zes klaslokalen in gebruik”, begint Arjan het gesprek. “Het aantal kinderen in ons voedingsgebied is sterk teruggelopen. Deze terugloop zal nog zeker nog even aanhouden. We moeten daarom samenwerking zoeken met de Rengersborg en andere kindorganisaties. Alleen op die manier kunnen we de school levensvatbaar houden. In welke vorm die samenwerking zou moeten plaatsvinden weten we nog niet. Zo ver zijn we ook nog niet. Op dit moment voeren we oriënterende gesprekken.”

Arjan is, naast directeur van de Ripperdaborg, ook directeur van de Wirdumerdraaischool in Wirdum. Op deze school is de terugloop van het aantal leerlingen al langer aan de gang. Arjan: “De aanwas van nieuwe leerlingen op de Wirdumerdraaischool werd steeds minder. We werden hierdoor gedwongen om combinatieklassen te maken van drie leerjaren. We maakten ons zorgen over de toekomst: wat te doen als je nog minder leerlingen krijgt? Is de school dan nog wel leuk en goed genoeg voor de kinderen? Kun je het leerkrachten nog wel aandoen om voor een combinatieklas van vier leerjaren te staan? De kwaliteit van het onderwijs komt dat zeker niet ten goede.”

In Garrelsweer, een dorp op nog geen kilometer afstand van Wirdum, kampte cbs Klimop met dezelfde problemen. Arjan: “Het zijn uiteindelijk de voorzitters van de dorpsverenigingen van Wirdum en Garrelsweer geweest die de scholen voorstelden om samen te gaan werken. We zijn eerst met elkaar om tafel gegaan om te kijken of we dit inderdaad wel zagen zitten. Er bleek veel draagvlak voor te zijn. Vervolgens is er een werkgroep opgericht met vertegenwoordigers uit de dorpen, de schooldirecteuren en enkele teamleden van beide scholen. Ook teamleden van de peuterspeelzaal Garrelsgrut in Garrelsweer hebben zich hierbij aangesloten.

OMGAAN MET KRIMP

De werkgroep heeft onderzocht wat de beste manier van samenwerking zou kunnen zijn. Hier hebben ook de schoolbesturen Marenland en Noordkwartier een belangrijke rol in gehad. Uiteindelijk is er voor een fusie gekozen en is er een onafhankelijk projectleider aangetrokken om dit proces te sturen.

De medezeggenschapsraden van de scholen hebben de taak op zich genomen om de ouders te informeren en hen bij het traject te betrekken. Eerst via aparte informatie- en discussieavonden op beide scholen. Tijdens deze avonden zijn de wensen en ideeën van ouders geïnventariseerd en zijn er prioriteiten vastgesteld. Nu kunnen ouders nog steeds elke 6 à 8 weken via een klankbordgroep meepraten en meedenken over de invulling van de fusie. Op die manier houden we hen betrokken."

Voor de Wirdumerdraaischool ziet de nabije toekomst er inmiddels beter uit dan drie jaar geleden. Per 1 augustus deelt de Wirdumerdraaischool het schoolgebouw met cbs Klimop en peuterspeelzaal Garrelsgrut. De scholen en de peuterspeelzaal hebben nog een jaar nodig om de juridische en bestuurlijke zaken uit te zoeken en af te ronden. Daarmee vormt de school straks één samenwerkingschool voor circa 70 kinderen van 2 tot en met 12 jaar.

Arjan: "We hopen ook voor de Ripperdaborg een dergelijke oplossing te vinden. Dat gaat vast lukken, maar heeft z'n tijd nodig. Om de juiste keuzes te maken is het belangrijk dat we goed luisteren naar wat de diverse doelgroepen willen. Pas dan kunnen we knopen doorhakken en plannen maken."

Eric Raad, dorpsbewoner van Garrelsweer, is lid van de Projectgroep behoud basisonderwijs in Wirdum en Garrelsweer.

"Toen in het najaar van 2011 met het verschijnen van het document Richtinggevende Locatiekeuze Kindvoorzieningen de toekomst van de scholen in Wirdum en Garrelsweer in gevaar leek te komen, hebben de verenigingen dorpsbelangen van beide dorpen de koppen bij elkaar gestoken. Als cbs Klimop in Garrelsweer en obs Wirdumerdraaischool in Wirdum zouden verdwijnen, zou dat de doodssteek worden voor beide dorpen. Ik heb zelf geen kinderen maar ik vind het wel belangrijk voor de levendigheid en verdere ontwikkeling van het dorp dat er jeugd blijft komen.

Op initiatief van de verenigingen is de Projectgroep behoud basisonderwijs samengesteld om te overleggen of de scholen samen zouden kunnen gaan. Zeven jaar geleden zou een fusie van het christelijk onderwijs met het openbaar onderwijs nog vloeken in de kerk zijn geweest. Inmiddels kijken het bestuur van Klimop en van de Wirdumerdraaischool heel anders aan tegen een dergelijke samenwerking.

Ik zie veel voordelen in de voorgenomen fusie. Het behoud van basisonderwijs ten zuiden van het Damsterdiep is hiermee voor de komende jaren gegarandeerd. En stel dat de nieuwe samenwerkingschool ook kinderopvang en buitenschoolse opvang gaat aanbieden. Misschien zijn er dan wel ouders uit de wijde omgeving die hun kind hier naar school willen brengen op weg naar hun werk in de stad Groningen. We kunnen allereerst onderzoeken of hier vraag naar is. Als blijkt dat je geen vraag kunt creëren, dan kun je er altijd nog vanaf zien. Wat dat betreft is een school een onderneming en ondernemen is vooruitzien."

"Een school is een onderneming en ondernemen is vooruitzien."

ONDUIDELIJKHEID OVER DE TOEKOMST MAAKT OUDERS ONZEKER

Obs de Lessenaar en cbs de Schalm in Ten Post. Twee scholen in hetzelfde dorp, beide met weinig leerlingen. Hoeveel beter zou het niet zijn voor het onderwijs en de kinderen in het dorp als beide scholen de handen ineen zouden slaan? Net als in Wirdum en Garrelsweer wordt ook hier gekeken naar mogelijkheden om samen te gaan.

Uit angst dat er over een aantal jaar misschien wel helemaal geen school meer in Ten Post zou staan, is in 2011 de Werkgroep Onderwijs Ten Post opgericht. In juni vorig jaar organiseerden zij een bijeenkomst voor dorpsbewoners en belangstellenden over de toekomst van het onderwijs in Ten Post. De centrale vraag tijdens die bijeenkomst was: "Hoe zorgen wij ervoor dat er op termijn, een kwalitatieve goede, onderwijsvoorziening behouden blijft voor het dorp?" De belangrijkste conclusie van de avond was dat er een enquête moest komen. Een enquête onder dorpsbewoners om te horen hoeveel belang zij hechten aan een basisschool in het dorp. Afgelopen mei is de enquête verspreid. De resultaten worden binnenkort bekendgemaakt.

Frieda Besseling, locatieleider en leerkracht op obs de Lessenaar: "Toen het bestuur van Marenland in 2010-2011 de plannen voor de zogenaamde kindvoorzieningen presenteerde, stonden het team en ouders van onze school hier positief tegenover. Tenminste, zolang die kindvoorziening maar in Ten Post blijft. De meeste mensen in het dorp zien graag dat obs de Lessenaar en cbs de Schalm samengaan."

Petra Janssen, directeur van de Lessenaar: "Toch gaat het hier niet zo snel. Sommige dorpsbewoners zijn bang dat de christelijke identiteit verwaterd, zodra de christelijke school in zee gaat met het openbaar onderwijs. We moeten dus met een goed voorstel voor samenwerking

komen. Bovendien heeft Marenland geen convenant met de VCPO, het schoolbestuur van de Schalm, waarin afspraken op het gebied van samenwerking zijn vastgelegd. Hierdoor kunnen besluiten minder snel worden genomen. Deze traagheid is nadelig voor de Lessenaar. Vanwege onduidelijkheid over de toekomst nemen sommige ouders het zekere voor het onzekere en stappen nu al over naar de christelijke basisschool. Daar kan voorlopig nog met drie groepen worden gewerkt.

Zelf denk ik dat een samenwerkingschool in Ten Post een goede ontwikkeling zou zijn. Ik wacht dan ook met spanning de resultaten van de dorpsenquête af. Ik zie voor me dat de school uitgroeit tot een plattelandsvoorziening waar ouders heel bewust voor kiezen. En dan heb ik het niet over een kindvoorziening waar kinderen van 7 tot 7 terecht kunnen. De meeste kinderen in het dorp worden opgevangen door opa's, oma's of de burens. Ik zie andere kansen voor de toekomst. Denk aan een nauwe samenwerking van het onderwijs met organisaties in de buurt. Een brede plattelandsschool die sterk verbonden is met haar omgeving en zich profileert op natuur. Ik denk dat er ouders zijn die graag een paar kilometer extra rijden om hun kind naar zo'n school te laten gaan."

"Mensen worden opstandig als ze niet goed geïnformeerd worden."

Jan Jut is vader van 2 kinderen op obs de Lessenaar in Ten Post, is lid van de MR van de school en lid van de GMR van Marenland. Daarnaast is hij lid van het Comité Onderwijs Ten Post e.o.

"In 2010 presenteerde Marenland haar ideeën over de kindvoorziening. De kindvoorziening moest niet alleen voorzien in onderwijs maar ook in kinderopvang. Het zou dé oplossing zijn om de kwaliteit van het onderwijs goed te houden. Kleine scholen zouden geen bestaansrecht meer hebben. Hiermee werd ook de toekomst van de Lessenaar onzeker.

De kindvoorziening is voor veel ouders een heikel punt. Waarom investeren in kinderopvang wanneer het nog maar de vraag is of ouders daar gebruik van willen maken? Veel kinderen op het platteland worden opgevangen door grootouders of gastouders. Andere ouders kiezen ervoor om te stoppen met werken. Ik denk dat in Ten Post onvoldoende vraag is naar kinderopvang. Een samenwerking tussen cbs de Schalm en obs de Lessenaar ligt meer voor de hand. Marenland stelde voor twee jaar uit te trekken om de mogelijkheden voor samenwerking te onderzoeken. Met het

Comité Onderwijs Ten Post zijn we langzaam maar gestaag aan het bouwen aan wederzijds begrip tussen de christelijke en de openbare school. Toch neemt de onrust onder ouders toe omdat Marenland onduidelijk is over de toekomst van de school.

Ik ben in de GMR gestapt uit onvrede over de communicatie vanuit Marenland. Mensen worden opstandig als ze niet goed geïnformeerd worden en dat was precies wat ik op school en als lid van de MR merkte. Inmiddels zie ik wel een verbetering op gang komen, maar er heerst nog veel onrust onder ouders."

KINDVOORZIENING ALS TOTAALCONCEPT

Marenland spreekt in haar strategisch beleidsplan over 'kindvoorzieningen'. Maar wat is dat nu precies, zo'n kindvoorziening? Een precieze omschrijving is niet te geven. De invulling van een kindvoorziening is namelijk afhankelijk van de onderwijsbehoeften en de samenwerkingspartners in de omgeving.

Richard Wiersema is vader van 3 kinderen op obs Dieftil in Oosterwijtwerd en is lid van de Werkgroep kleine scholen Loppersum Oost. De werkgroep presenteerde in oktober 2011 het plan 'Scenario 5': een alternatief voor brede kindvoorzieningen op het platteland. Scenario 5 is een invulling van het voorstel van de wethouder van de gemeente Loppersum, "kom met een alternatief scenario".

"Als werkgroep zijn wij ervan overtuigd dat onze scholen (Dieftil, Wilgenstee, Zandplaat en Abt Emo) door een hechtere samenwerking kunnen blijven bestaan. Daarnaast vinden we het belangrijk dat de organisatie van het onderwijs zodanig wordt ingericht dat de kwaliteit en de identiteit van de kleine scholen behouden blijft. Hierbij speelt de leefbaarheid in de dorpen een grote rol.

Na het verschijnen van Scenario 5, is er door de werkgroep geprobeerd om constructieve gesprekken te voeren met Marenland en de gemeente Loppersum. Toen Marenland in oktober 2011 kwam met het document Richtinggevende Locatiekeuze Kindvoorzieningen leek het alsof Marenland ons plan zomaar van tafel veegde. Hiermee werd het vertrouwen in Marenland geschaad en zijn de gesprekken tijdelijk gestopt. Met behulp van een mediator is in januari 2012 het gesprek tussen Marenland en de werkgroep weer op gang gekomen. In de gesprekken hebben we onder andere de misstanden over de wederzijdse communicatie uitgesproken.

We denken dat er, met de economische ontwikkelingen in het Eemshavengebied, kans is op beperkte groei en behoud van de kleine scholen in de dorpen. Die kansen zouden overheden, werkgroepen en schoolbesturen gezamenlijk moeten grijpen. Ondanks het blijvend verschil van inzicht ben ik blij dat we weer in gesprek zijn met Marenland. Ik hoop dan ook dat we volgend jaar met Marenland en de gemeente Loppersum tot overeenstemming komen om de vier scholen in Loppersum Oost te kunnen behouden."

Directeur **Adolf Godlieb** van basisschool Noorderbreedte in Delfzijl heeft een duidelijk beeld voor ogen over hoe een kindvoorziening er in de toekomst uit zou kunnen zien.

Basisschool Noorderbreedte maakt, samen met cbs de Meerpaal en kinderopvangorganisatie Kids2b, deel uit van de bredeschool Noord in Delfzijl. Volgens Adolf vormt de brede school een goed uitgangspunt voor de ontwikkeling van een kindvoorziening. Adolf legt uit: "In een brede school zitten verschillende organisaties onder een dak en wordt er op een aantal fronten met elkaar samengewerkt. Zo worden er afspraken gemaakt over kinderopvang, gezamenlijke activiteiten en voorzieningen op het gebied van welzijn, zorg, cultuur en sport. Een stap in de goede richting maar het gaat niet ver genoeg! De kindvoorziening waar wij als basisschool Noorderbreedte heen willen is één organisatie die de verantwoordelijkheid draagt voor kinderen van 0 tot en met 12 jaar. Dit betekent: een organisatie met één visie en één aansturing."

"Ondanks het blijvend verschil van inzicht ben ik blij dat we weer in gesprek zijn met Marenland."

Adolfs visie op de kindvoorziening is ontstaan vanuit de successen die de bredeschool Noord heeft behaald op het gebied van technisch lezen. "Eigenlijk hebben wij met onze brede school geen onderwijsontwikkeling maar een wijkontwikkeling doorgemaakt. In deze wijk is taalontwikkeling heel belangrijk. Daarom hebben wij samen met de ouders, de kinderopvang en de peuterspeelzaal sterk ingezet op taal. Kinderen zijn van nature leergierig. Met het stimuleren van de taalontwikkeling kun je daarom ook niet vroeg genoeg beginnen. Belangrijk is dat je van elkaar weet wat je doet. Pedagogisch medewerkers van de peuterspeelzaal en kinderopvang moet je bij groep 1 en 2 in de klas laten kijken. Leerkrachten moeten bij de peuters ervaren hoe vroegschoolse educatie door pedagogisch medewerkers in praktijk wordt gebracht. Ouders moet je uitleggen wat je doet en hen stimuleren hun kinderen thuis voor te lezen."

Volgens Adolf kan de school nog meer bereiken wanneer er vanuit één visie wordt gewerkt: "Nu werken medewerkers van de Meerpaal, Kids2b en Noorderbreedte nog erg vanuit hun eigen kijk op kinderen en die is verschillend. Wanneer je met elkaar een bepaalde overtuiging deelt, wordt het gemakkelijker om met elkaar te werken aan de ontwikkeling van kinderen. Alle drie de organisaties werken inmiddels al met het onderwijsconcept 'Leefstijl'." Adolf: "'Leefstijl' is een methode die door veel scholen wordt gebruikt voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen. Wij zien het als onderwijsconcept oftewel als uitgangspunt voor de manier waarop we leren en

met elkaar omgaan. We zitten nu nog in de fase waarin we met elkaar een intensievere samenwerking proberen te ontwikkelen. Dit is ook een fase van experimenteren. Een volgende stap zou moeten zijn dat de grenzen tussen de drie organisaties wegvallen. Zowel in organisatorisch als pedagogisch opzicht. Dat is een groeiproces. Uiteindelijk zijn het de medewerkers die het moeten doen. Zij bepalen in welk tempo zij die omschakeling aankunnen."

"We moeten de realiteit niet uit het oog verliezen."

Robert Bouman, vader van 2 kinderen op obs Hiliglo in Holwierde, is voorzitter van de MR van de school en lid van de GMR van Marenland. Daarnaast is hij raadslid van de gemeente Delfzijl.

"Hoe ik aankijk tegen de toekomst van obs Hiliglo? Eigenlijk zit ik hier met meerdere petten op, als vader en als raadslid. Als vader zal ik mij tot het uiterste inzetten om de school in het dorp te behouden. De krimp vindt veel meer plaats in het stedelijke gebied van Delfzijl dan in de dorpen van de gemeente. In die zin willen we in Holwierde niet boeten voor de

'leegloop' van Delfzijl. Een school in een dorp is voor jonge mensen vaak een reden om zich er te vestigen. Als de school zou wegvallen, dan wordt wonen in Holwierde minder aantrekkelijk. Aan de andere kant moeten we de realiteit niet uit het oog verliezen. Als raadslid ben ik genooddaakt om ook naar het financiële plaatje te kijken: er moet wel geld zijn om het allemaal te betalen!

Op het moment zijn we op school een enquête aan het ontwikkelen om de behoeften van ouders te peilen met betrekking tot het onderwijs in de regio. Met de medezeggenschapsraden

van de andere scholen ten noorden van Delfzijl willen we ons buigen over alle mogelijke scenario's om de terugloop in leerlingenaantallen het hoofd te bieden. Intussen wachten we het detailrapport van Marenland af. In dit rapport komt Marenland met een advies over de ontwikkeling van een eventuele brede kindvoorziening in de noordelijke dorpen van Delfzijl. Zodra we met elkaar een officieel voorstel aan de gemeente Delfzijl kunnen overhandigen, is de gemeente weer aan zet. Dat ik als raadslid bevoorrecht ben om druk uit te oefenen is mooi meegenomen."

HOE MAKEN WIJ ONS ONDERWIJS PASSEND?

De nieuwe wet op passend onderwijs verplicht scholen een passende onderwijsplek te bieden aan leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Het liefst op een gewone school en als het echt nodig is in het speciaal onderwijs. De uitvoering van het nieuwe overheidsbeleid met betrekking tot 'passend onderwijs' is uitgesteld tot augustus 2013. Toch gaan wij bij Marenland door met de voorbereidingen om het onderwijs op onze scholen 'passend' te maken.

Eigenlijk kan de regio Eemsmond heel trots zijn. Het percentage van alle leerlingen in de regio dat op een speciale basisschool zit schommelt al een aantal jaren tussen de 2,5% en 3%. Hiermee scoort de regio onder het landelijk gemiddelde¹. Daar is ook een praktische reden voor. Leerlingen met een specifieke onderwijs- en zorgbehoefte worden in een plattelandsregio eerder in het reguliere onderwijs opgevangen omdat de speciale basisschool relatief ver ligt van de woonplaats van veel leerlingen.

Toch is de inspectie nog niet altijd tevreden met de kwaliteit van de zorg op de scholen. Om deze reden vinden er op de scholen van Marenland veel ontwikkelingen plaats om het onderwijs 'passender' te maken. Het gaat om de volgende ontwikkelingen:

- Handelingsgericht werken

Passend onderwijs vraagt heel wat van leerkrachten. Zij zijn vaak niet specifiek opgeleid om kinderen met een beperking of een gedragsprobleem goed op te vangen en te begeleiden. Leerkrachten moeten leren in te spelen op de behoefte of hulpvraag van een kind. Al dan niet met behulp van de intern begeleider van de school of een externe deskundige. Dit heet handelingsgericht werken. De scholen proberen dit handelingsgericht werken geleidelijk aan in te voeren in het onderwijs.

- Versterking interne zorgstructuur

Elke school heeft een intern begeleider (IB-er). De IB-er is verantwoordelijk voor het ontwikkelen en uitvoeren van handelingsplannen van individuele leerlingen en van handelingsplannen met betrekking tot specifieke problematiek. De IB-er begeleidt leerkrachten in het geven van onderwijs aan zorgleerlingen.

- Vastleggen zorgprofiel

Elke school legt in een zogenaamd zorgprofiel vast wat zij de leerling kan bieden op het gebied van zorg. In dit zorgprofiel staat beschreven wat de school wil, wat de school kan, hoe de school de zorg gaat aanpakken, wat hierbij nodig is en hoe het resultaat gemeten wordt. Wanneer de school niet kan voldoen aan de zorgvraag, kan zij een beroep doen op externe instanties die de kennis en de capaciteit wel beschikbaar hebben. De scholen van Marenland zoeken hiervoor contact met het zorgkantoor.

"We zorgen ervoor dat er zo min mogelijk leerlingen de regio moeten verlaten om passende ondersteuning te vinden."

ZORGKANTOOR

Stichting Marenland kent al een aantal jaar een eigen zorgkantoor. Dit zorgkantoor staat onder leiding van onze zorgcoördinator Hannie Leistra. Het is een loket waar de scholen van Marenland vragen kunnen stellen over leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Ook kunnen de scholen bij het zorgkantoor terecht met vragen over de sociaal-emotionele begeleiding van leerlingen. In overleg met de leerkracht kijkt de zorgcoördinator mee in de klas of schakelt specialisten in ter ondersteuning. Daarnaast is het zorgkantoor een plek waar intern begeleiders bij elkaar komen voor intervisie. Er kan materiaal geleend worden en vanuit het zorgkantoor worden trainingen georganiseerd op het gebied van sociale vaardigheden, weerbaarheid en dyslexie.

ONDERWIJSLAND: PASSEND ONDERWIJS

¹ DALST, Notitie onderwijs in de regio, mei 2010.

DALST-REGIO

De beschreven ontwikkelingen laten zien dat we bij Marenland goed op weg zijn om ons onderwijs 'passend' te maken. Toch zijn er nog te veel onderwijs- en zorginstellingen die langs elkaar heen werken. Om de kwaliteit van onze zorg- en begeleiding op een hoger niveau te brengen is meer samenwerking en uitwisseling van expertise noodzakelijk. De andere schoolbesturen in de regio Eemmond, (Delfzijl, Appingedam, Loppersum, Slochteren, Ten Boer) ook wel DALST-regio genoemd, denken hier net zo over. Door elkaars krachten te bundelen kunnen we leerlingen veel efficiënter en effectiever ondersteunen. Daarmee bieden wij die kinderen meer en betere ontwikkelkansen. Het spreekt daarom voor zich dat we de handen ineengeslagen hebben.

REGIONALE SAMENWERKING

Als DALST-regio hebben we een samenwerkingsverband op het gebied van zorg opgericht. Zowel de scholen van Marenland als die van Noordkwartier zijn hierbij aangesloten. Doel is scholen, leerkrachten en leerlingen op een en dezelfde manier te bedienen en hen daarmee betere zorg en begeleiding te bieden. Daarbij kun je denken aan schoolmaatschappelijk werk, speciale vaardigheidstrainingen, speltherapie en logopedie.

Ook worden interne begeleiders en leerkrachten vanuit dit samenwerkingsverband geschoold op het gebied van bijvoorbeeld dyslexie, dyscalculie, omgaan met autisme, omgaan met gedragsproblemen en omgaan met hoogbegaafden. Daarnaast probeert het samenwerkingsverband netwerken van interne begeleiding (o.a. in de vorm van consultatie) te bevorderen. In de toekomst zal ook samenwerking met het voortgezet onderwijs worden gezocht. Op deze manier zorgen we ervoor dat er zo min mogelijk leerlingen de regio moeten verlaten om passende ondersteuning te vinden.

"Door elkaars krachten te bundelen kunnen we leerlingen veel efficiënter en effectiever ondersteunen."

REKENSPELLETJES OP VAKANTIE!

Kinderen die slecht starten met rekenen, worden zelden goede rekenaars. Verschillende onderzoeken tonen aan dat kinderen die in de bovenbouw van de basisschool een leerachterstand oplopen op het gebied van rekenen, vaak een matige basiskennis hebben meegekregen in groep 1 tot en met 4. Helaas is deze leerachterstand als ze ouder worden vaak niet meer weg te werken.

Nu hoeft je je niet direct zorgen te maken dat je kind in de eerste jaren van de basisschool te weinig rekenkennis opdoet. Maar thuis spelenderwijs je kind leren rekenen, dat kan zeker geen kwaad.

Je kind komt vaker in contact met rekenen dan je denkt. Cijfers en sommen kom je overal tegen. Als je een spelletje doet komt daar vaak een dobbelsteen aan te pas. En als je kind de tafel meehelpt te dekken moet er ook geteld worden. Rekenen met je kind hoeft dus helemaal geen geforceerde activiteit te zijn. Het is juist belangrijk dat kinderen op een speelse manier in contact komen met getallen. Dat kan ook op vakantie. Ik geef wat tips voor onderweg!

ONDERWEG

Of je nu veel of weinig kilometers rijdt: onderweg valt er veel te tellen:

- Hoeveel gele auto's tel jij? Hoeveel witte?
- Hoeveel auto's zie je van hetzelfde merk als die van ons?
- Over hoeveel bruggen rijden we?
- 10 hectometerpaaltjes is 1 kilometer. Laat je kind met behulp van de hectometerpaaltjes 3 kilometer uittellen.

Terugtellen kan natuurlijk ook. Laat je kind dan bijvoorbeeld bij 10 of 20 beginnen: 'Zie je een gele auto dan mag er eentje af.' Zo train je meteen ook het geheugen van je kind; het moet zo goed onthouden bij welk getal het is gebleven.

OUDER & KIND

OP DE CAMPING

Overgooien van een bal. Hoe vaak kunnen we de bal naar elkaar overgooien zonder dat deze valt. Terugtellen kan ook hier.

SAMEN KOKEN

Op vakantie heb je alle tijd om met je kind te koken. Samen kokkerellen is niet alleen gezellig maar ook heel leerzaam. Je kind houdt zich bezig met aantallen, hoeveelheden en gewichten en leert op die manier spelenderwijs rekenen. Ieder denkbaar recept kunt je samen met je kind bereiden en daar komen sommen aan te pas.

Meer reketips?

Kijk op www.kinderenlerenrekenen.nl

en er gaat een wereld voor je open! En zeker voor je kind en daar gaat het toch om? Reken maar!

Hannie Leistra

Zorgcoördinator Marenland

SCHOOLVAKANTIES EN VRIJE DAGEN

2012-2013

Eerste schooldag	03-09-2012
Herfstvakantie	22-10-2012 - 26-10-2012
Kerstvakantie	24-12-2012 - 04-01-2013
Voorjaarsvakantie	18-02-2013 - 22-02-2013
Paasvakantie	19-03-2013 - 01-04-2013
Meivakantie	29-04-2013 - 10-05-2013
Pinkstervakantie	20-05-2013 - 21-05-2013
Zomervakantie	08-07-2013 - 16-08-2013

DIGITIPS:

www.newkidsontheweb

Via videoportretten vertellen acht tieners over hun digitale leven. Daarnaast geven deskundigen advies over internetopvoeding. De informatie is met name gericht op ouders met kinderen tussen 8 en 16 jaar.

www.ikind.nl

Overzichtelijke site met leuke, educatieve en/of behulpzame applicaties voor kinderen op de iPad, iPhone en iPod.

LEESTIPS VOOR OP VAKANTIE:

4 t/m 6 jaar:

Het poepkasteel en andere voorleesverhalen over de bende van vier, Sunna Borghuis.

De tweeling Mies en Jet, hun jongere broertje Kees en hun vader maken er voortdurend een rommeltje van als mama naar kantoor is of weer eens een vergadering heeft die uitloopt. Papa draait zijn hand niet om voor een matrassenglijbaan van de trap of een surfparadijs in de badkamer.

6 t/m 9 jaar:

Superjuffie, Janneke Schotveld.

Juf Josje lijkt een heel gewone juf, maar er is iets bijzonders met haar aan de hand. Als er een dier in nood is, neemt ze een hap van haar krijtje en verandert ze in Superjuffie. Juf Josje kan haar gave niet verbergen voor de kinderen op haar nieuwe school. Gelukkig beloven ze niets te vertellen tegen de strenge directeur.

10 t/m 12 jaar:

Hoe word ik een koppelaar, Manon Sikkel.

Dit boek won de prijs van de Nederlandse Kinderjury 2012. Isabella gaat met haar beste vriend Jules en hartsvriendin Cato op reis. Als ze stranden bij een verlaten benzinstation heeft Isabella alle tijd om te oefenen als koppelaar. Een heerlijk zomerboek dat ook door jongens wordt gelezen!

MARENLANDINFO

**WILT U REAGEREN OP DIT MARENLAND MAGAZINE
OF HEEFT U IDEEËN VOOR EEN VOLGEND NUMMER,
NEEM DAN CONTACT OP MET DE REDACTIE
VIA REDACTIE@MARENLAND.ORG**

COLOFON

Redactie: Dick Henderikse en BOP onderzoek en communicatie, Groningen
Fotografie: Annet Eveleens, Rottum
Foto p. 10: Jelte Oosterhuis, Usquert
Ontwerp: Rita Ottink, grafisch ontwerper, Kantens
Drukker: Scholma Druk, Bedum
Met speciale dank aan: Frieda Besselink, Robert Bouman, Mijna de Bruin, Sjanet Duut, Adolf Godlieb, Petra Janssen, Jan Jut, Arjan van der Kooi, Leonie Korteweg, Petra van der Molen, Siemon Niehof, Eric Raad en Richard Wiersema.

Stichting openbaar onderwijs Marenland
Wijmersweg 43
9919 BJ Loppersum
T 0596-583320
E onderwijsbureau@marenland.org
www.marenland.org